

СУМСЬКИЙ ІСТОРИКО-АРХІВНИЙ ЖУРНАЛ В АКАДЕМІЇ

15 лютого 2012 р. у галереї мистецтв “Академічна” Української академії банківської справи (УАБС НБУ) відбувся захід “Сумський історико-архівний журнал в академії”, в організації якого взяли участь Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України, Сумський державний університет, ДВНЗ “Українська академія банківської справи Національного банку України” (далі - УАБС НБУ), Сумський обласний художній музей ім. Н.Онацького. У програмі були зазначені такі теми: презентація ювілейного числа “Сумського історико-архівного журналу” (далі - СІАЖ) та виставка всіх його номерів; політичний вибір української еміграції; до біографії художника С.Ф.Колесникова (за матеріалами Архіву Югославії); виставка однієї картини (С.Ф.Колесников “Слобода”); виставка історичних документів та світлин “Банківська Сумщина”.

З привітальним словом до учасників заходу звернувся ректор УАБС НБУ А.О.Єпіфанов. Професор розповів про здобутки академії в галузі дослідження вітчизняної історії та краєзнавства, наголосивши на плідній співпраці на цій ниві з іншими навчальними закладами, організаціями й установами регіону.

Докторант Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат історичних наук, доцент Сумського державного університету, головний редактор журналу В.М.Власенко представив 15-й ювілейний випуск СІАЖу та виставку всіх номерів часопису, розповів про мету і завдання видання, склад редколегії і редакції, детально охарактеризував структуру журналу та наповнення його основних рубрик. Науковець зазначив, що на сторінках журналу публікуються різноманітні історичні джерела - архівні документи і матеріали, спогади і мемуари, щоденники й епістолярій відомих громадсько-політичних, військових і культурних діячів, митців і літераторів, в тому числі з Сумщини. Серед авторів журналу - науковці з багатьох України, Росії, Білорусі і Болгарії.

Описуючи існування міжвоєнної української і російської еміграції в країнах Європи, В.М.Власенко продемонстрував товариству копії документів і світлини з архівів Болгарії, Сербії, Хорватії, Чехії, що розкривають особливості емігрантського життя. Науковець розповів по ступінь і засоби адаптації емігрантів до нових умов - іншого соціального, економічного, політичного, правового, культурного, мовного, релігійного середовища, охарактеризував чинники й особливості національної ідентифікації українських емігрантів - уродженців різних регіонів України.

Цікавою була розповідь В.М.Власенка про знайдені в Архіві Югославії документи про відомого свого часу на Батьківщині і за кордоном та, на жаль, “забутого” в радянський період художника Степана Федоровича Колесникова (1879-1955). Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін УАБС НБУ С.І.Побожій доповнив розповідь про С.Колесникова, надавши додаткового емоційного забарвлення до постаті художника та його творів. Саме ці два науковці і підготували для СІАЖу публікацію документів про українського митця.

Певним сюрпризом для учасників заходу стала картина С.Колесникова “Слобода” з фондів Сумського обласного художнього музею. Головний зберігач музею Н.С.Юрченко розповіла історію придбання цієї роботи у 1986 р. в Москві. Глядачі, серед яких були науковці, викладачі, студенти, митці та краєзнавці, змогли безпосередньо ознайомитися з твором нашого співвітчизника.

У галереї було також розгорнуто виставку “Банківська Сумщина”, в експозиції якої були представлені історичні матеріали щодо діяльності банківських установ дореволюційної Сумщини. Ініціатором і укладачем виставки є науковий співробітник академії С.В.Тихенко. Особливий інтерес у глядачів викликала карта Сумського повіту 1917 р. з позначенням на ній кредитних установ.

Деякі банківські документи пов’язані з діяльністю відомих на Сумщині постатей: Харитоненків, Терещенків, директора Олександрівської чоловічої гімназії М.Лашенкова, графа О.Капніста та інших. На світлинах столітньої давнини представлені як знані в краї підприємці і меценати, так і звичайні банківські службовці. Окремий інтерес викликали оригінали акцій банків та підприємств, облигації, казначейські документи Російської імперії. Документи, описи окремих банківських операцій надали змогу провести певні історичні паралелі, порівняти особливості роботи дореволюційних та сучасних банків. Основу виставки склали архівні документи, світлини з приватних колекцій, матеріали, надані місцевими істориками та краєзнавцями.

ТИХЕНКО С.В.

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

17 травня 2012 р. зусиллями Міністерства юстиції України за участю історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту української археографії та джерелознавства імені М.С.Грушевського НАН України та посольства Республіки Польща в Україні було проведено семінар “*Проблеми підготовки кадрів для архівних установ*”. Захід розпочався з круглого столу, присвяченого актуальним проблемам архівної освіти. До слова були запрошені представники кафедр архівознавства та архівних установ з Києва, Дніпропетровська, Луцька, Одеси, Черкас та інших міст. У виступах наголошувалось на малій кількості архівознавчих конференцій, семінарів, нарад, проблемному працевлаштуванні студентів, які навчались за спеціальністю “*Архівознавство*”, особливостях організації архівної практики тощо. Професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук Я.С.Калакура, переглядаючи тематику дипломних та магістерських робіт студентів, спеціалізацією яких є саме архівознавство, підрахував, що лише третина (!) цих досліджень мають безпосередній вихід на архіви. Присутні підтримали ідею опублікування матеріалів семінару і висловили надію, що результати обговорень матимуть практичне втілення.

Під час семінару відбулася презентація нової праці доктора історичних наук, професора І.Б.Матяш “*Архівознавство: методологічні засади та історія розвитку*” (Видавничий дім “*Києво-Могилянська академія*”, 2012, 515 с.). Дане дослідження цілком може бути визначене і як монографія, і як навчальний посібник. Фактично книжка складається з двох частин. Перша включає вступ, три розділи і висновки. У них подано парадигму архівознавства як науки (окреслено поняття, періодизацію, визначено об’єкт, предмет, основні принципи і методи дослідження), простежено розвиток архівознавчої думки на прикладі таких країн, як Франція, Польща, Росія, Україна та США, проаналізовано роль міжнародних архівних установ та організацій. Другу частину складають додатки, що містять дані про міжнародні конгреси архівів, їхню тематику, інтернет-посилання на